

**Recenzja habilitacyjna dorobku naukowego, dydaktycznego i popularyzatorskiego
dra Tomasza Żaglewskiego**

I. Sylwetka naukowa dra Tomasza Żaglewskiego

Tomasz Żaglewski urodził się 15.03.1985 r. w Płocku. Tam też w 2004 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące im Władysława Jagiełły, by następnie podjąć studia kulturoznawcze na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studia magisterskie ukończył w 2009 roku, po czym podjął studia doktoranckie, zwieńczone obroną rozprawy doktorskiej *Kultura postfilmowa jako przestrzeń partycypacji użytkowników mediów konwergentnych*, napisanej pod kierunkiem prof. dra hab. Wojciecha Chyły oraz recenzowanej przez dra hab. Piotra Zawojskiego oraz prof. UAM dra hab. Jacka Sójki. Po uzyskaniu 11.02.2014 r. tytułu doktora nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa dr Tomasz Żaglewski został zatrudniony w Instytucie Kulturoznawstwa UAM – początkowo na stanowisku asystenta, a potem adiunkta – gdzie pracuje do dzisiaj. O ile do czasu ukończenia rozprawy doktorskiej zainteresowania badawcze habilitanta obejmowały szeroki wachlarz zjawisk kultury popularnej, ze szczególnym skupieniem się na kulturze filmowej w jej najnowszych przekształceniach i wysiłkach badawczego uchwycenia pomijanych dotąd aspektów, jak nośniki materialne czy nowe formy uczestnictwa w kulturze odbiorców tych dynamicznie ewoluujących mediów – okres po uzyskaniu stopnia doktora stoi pod znakiem wyraźnej koncentracji refleksji naukowej na zagadnieniach obejmujących – nadal rozległy – obszar, którego centrum stanowią badania nad komiksem, a zwłaszcza fenomenu superbohaterów i ich specyficznego uniwersum. Problematyce tej poświęcona jest zdecydowana większość publikacji Tomasza Żaglewskiego, z początkowo rozproszonej konstelacji zagadnień formująca coraz wyraźniej zarysowaną i uporządkowaną galaktykę, której mapę autor systematycznie i z żelazną konsekwencją wypełnia kolejnymi propozycjami metodologicznymi, wnikliwymi analizami i wreszcie porządkującymi ujęciami monograficznymi. Stanowiąca przedmiot postępowania o nadanie Tomaszowi Żaglewskiemu stopnia doktora habilitowanego monografia – choć bezsprzecznie fundamentalna i znacząca – nie jest ani pierwszym, ani zapewne ostatnim składnikiem tego procesu.

II. Główne osiągnięcie habilitacyjne

Głównym osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę postępowania habilitacyjnego Tomasza Żaglewskiego jest monografia *Superkultura. Geneza fenomenu superbohaterów*, opublikowana w 2021 roku w krakowskim Towarzystwie Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas. Recenzentami wydawniczymi publikacji byli dr hab. Dariusz Brzostek, prof. UMK i prof. dr hab. Wojciech Józef Burszta. Autor deklaruje, że praca ta stanowi rodzaj *prequelu* innej, opublikowanej cztery lata wcześniej monografii *Kinowe uniwersum superbohaterów. Analiza współczesnego filmu komiksowego* (wyd. PWN, 2017, recenzent prof. dr hab. Jerzy Szyłak). Owa „odwrócona” kolejność prowokuje do zadania sobie pytania o jej przyczyny. Po lekturze obu tytułów (w odwróconej kolejności ich powstania i „właściwej” chronologii problematyki) nasuwa mi się następujący wniosek: książka o filmie komiksowym skupiła się na konkretnym, dającym się wyraźnie zdefiniować zjawisku kulturowym, którego opis i analiza wydawały się w miarę prostym procesem. Jednak po – jak najbardziej fortunnym – zrealizowaniu tego zadania, w orbicie zainteresowań badacza znalazły się kolejne poziomy i obszary refleksji kulturo- i medioznawczej, tym razem o dużo szerszym zakresie i bardziej fundamentalnym nie tylko dla badanej dotąd dziedziny charakterze. *Superkultura* jest zatem, owszem, książką o genezie fenomenu superbohaterów (czyli istotnie stanowi *prequel* do analizy filmu superbohaterskiego), ale jest również czymś większym – jest propozycją teoretycznego uchwycenia, zdefiniowania i opisu fenomenu obejmującego o wiele rozleglejszy i bardziej złożony – oraz doniosły dla rozumienia współczesnej kultury popularnej – konglomerat zjawisk, niż wynikało to z dotychczasowych ustaleń i propozycji badawczych. Tytułowa „superkultura” nie jest bowiem w ujęciu poznańskiego badacza jedynie zgrabną (a dla niektórych może raczej trywialną) grą słów, wykorzystującą charakterystyczną dla badanej kategorii wszechobecność przedrostka „super-” we wszelkich nazwach i określeniach; badacz sięgając po propozycję terminologiczną Philipa Bagby’ego, autorsko ją modyfikuje i w zaktualizowanej postaci wykorzystuje do określenia zjawisk kulturowych stanowiących „fenomen o powszechnym zasięgu, przejawiający się jednak także w ramach swoich nieskończonych, lokalnych wariacji” (s. 9). Termin ten obudowuje Żaglewski siatką pojęć uzupełniających, tworząc w efekcie zwarty, konsekwentnie uporządkowany układ powiązany wewnętrznymi relacjami. W zestawieniu z logiką wywodu wyjaśniającą pojęcia superkultury i innych „superpojęć”, zestawienie tej rodziny nazw z wywiedzionym przecież z innej tradycji (wszak nadanie postaci, która zainicjowała światową modę nowy typ bohaterów, przydomka „Superman” pozostaje w tym kontekście kwestią czystego przypadku) określeniem

„superbohaterowie” zaczyna bardziej przypominać efekt (szczęśliwego) zbiegu okoliczności niż przemysłowego konceptu językowego.

Książka składa się z pięciu rozdziałów, ułożonych w spójną, klarowną i przemyślaną kompozycję. Pierwszy stanowi wprowadzenie w problematykę, formułując wstępną charakterystykę fenomenu superbohaterów, i na użytek tego postępowania definiując kolejne istotne dla formułowanej teorii kategorie – supernarracji (ujmowanej tu jako „zbiór nieskończonej ilości wariantów lektury” (s. 48-49), supermedium (rozumianej „jako rodzaj zjawiska nadmedialnego, tzn. godzącego w siebie wszelkie dostępne warianty technicznej oraz odbiorczej organizacji superbohaterskich treści” (s. 49) i wreszcie przywołaną już „superkulturę”. Wypełniający ten rozdział wywód prowadzi autor do sformułowania brawurowej, odkrywczej definicji, wykraczającej daleko poza stereotypowe podejście do superbohaterów: „superbohaterowie są wszystkim tym, do czego są «używani» przez swych indywidualnych «nosicieli»” (s. 60). I dalej: „Superbohaterów nie da się (...) sprowadzić do pojedynczej realizacji, interpretacji czy medium, nie tracąc jednocześnie kluczowego dla nich elementu nieustannej wariacyjności, zmuszającej tym samym swoich uczestników do aktywnej i wielokierunkowej partycypacji” (tamże). W efekcie powstaje odkrywcza definicja superkultury superbohaterskiej rozumianej jako „potencjalnie nieskończony zbiór odczytań – realizowanych na przestrzeni właściwie każdej konwencji czy technicznego nośnika – oraz przypisanych im równie urozmaiconych zachowań, znaczeń czy norm” (tamże). W dalszych partiach rozważań badacz z powodzeniem posługuje się skonstruowanymi w tym rozdziale narzędziami badawczymi, które w pełni wykazują swoją przydatność i skuteczność.

Drugi rozdział jest właściwie najbardziej bezpośrednią realizacją podtytułu monografii: jest poświęcony „genezie fenomenu superbohaterów”, cofając się do kulturowych źródeł „protoherosów” z praktyk szamańskich, postaci mitologicznych herosów, a następnie koncentrując się na wywiedzionym z pracy Josepha Campbella modelu monomitu, który w ujęciu superbohaterskim okazuje się być tożsamym z jego amerykańskim wariantem w wersji samotnych bohaterów pogranicza, by w ostatniej partii przedstawić bezpośrednie źródła narodzin znanych nam postaci.

Rozdziały trzeci i czwarty zawierają analizy dwóch najbardziej charakterystycznych, a zarazem najbardziej znamienych dla omawianego fenomenu formacji: postaci Supermana i Batmana. O ile pierwszy stanowi przykład dominacji określonej interpretacji bohatera, widocznej w decyzjach producenckich i twórczych, polityce budowania i podtrzymywania marki w obrębie całego supermedium oraz postawach odbiorców – drugi okazuje się polem nieustannych konfliktów i negocjacji różnych, konkurencyjnych wariantów interpretacji, co

jednak nie podważa nadrzędnej spójności obrazu bohatera i stanowiącego jego środowisko uniwersum. Autor monografii wręcz dostrzega w tej wielowątkowości i wielopostaciowości dystynktywną cechę, integralnie wpisaną w naturę supermedialnego i superkulturowego fenomenu. Tomasz Żaglewski podejmuje w obu przypadkach analizę wszelkich wykorzystywanych w produkcjach superbohaterskich mediów i formuł tekstowych, ale także wszelkich aspektów – nie tylko artystycznych i komunikacyjnych, ale również decyzji ekonomicznych i promocyjnych czy praktyk odbiorczych i partycypacyjnych, dostrzegając ich powiązania i z powodzeniem łącząc je w integralną, podlegającą dynamicznym napięciom całość. Zarówno w doborze analizowanych przykładów, jak i w samym sposobie analizy autor po raz kolejny daje w tej części pracy dowód perfekcyjnej, dogłębnej znajomości badanych zjawisk oraz sprawności w ich naukowym konceptualizowaniu.

Ostatni, piąty rozdział przynosi znaczące dopełnienie centralnego problemu monografii, wskazujące i charakteryzujące jeszcze jedną płaszczyznę poszerzającą zakres fenomenu superbohaterów o pozaamerykańskie, „lokalne warianty globalnej superkultury”. Po wprowadzeniu w problematykę wpływu omawianego fenomenu w jego pierwotnej, amerykańskiej postaci, na popkulturę innych krajów autor proponuje omówienie wybranych ujęć tematyki superbohaterskiej z różnych części świata, uwzględniając „adaptacje, translokacje i transkreacje superbohaterów” z Japonii, Wielkiej Brytanii, Meksyku, Indii, Brazylii czy Australii, a w kwestii polskich inspiracji w tym zakresie odsyłając czytelnika do osobnych tekstów, opublikowanych po polsku i angielsku w periodykach „Teksty Drugie” (2017) i „Journal of Graphic Novels and Comics” (2020). Fragmentaryczność tej części opracowania łatwo uzasadnić rozległością tematyki, która wymaga dalszych badań, żmudnych i niełatwych z racji nie zawsze łatwego dostępu do materiału badawczego, zwieńczonych osobną monografią, które to zamiary można wyczytać z deklaracji autora.

Ramę dla wywodu Tomasza Żaglewskiego tworzą wstęp i zakończenie. Podobnie jak w pierwszej monografii poznańskiego badacza, tworzą one przemyślaną klamrę. O ile jednak w *Filmowym uniwersum superbohaterów...* książkę otwierały i zamykały polemiki z krytycznymi wypowiedziami na temat kina superbohaterskiego autorstwa dwóch mistrzów kina światowego – Alejandro Gonzáleza Iñárritu i Stevena Spielberga – *Superkulturę...* otwiera – owszem – polemika z miażdżącą opinią na temat skutków dla kultury ekspansji tematyki superbohaterskiej w kinie współczesnym, sformułowaną przez Alana Moore’a, twórcę niekwestionowanych komiksowych arcydzieł, podejmujących w nowy, rewizjonistyczny sposób tematykę „zamaskowanych mścicieli”. Zamykające ją zakończenie, prowokacyjnie zatytułowane „W stronę dalszej superheroizacji kultury”, ma jednak raczej formę zapowiedzi

ciągu dalszego, przede wszystkim odnoszącego się do uchwyconego tu w trakcie dynamicznej ewolucji omówionego w monografii zjawiska – którego coraz to nowe formy i obszary istnienia przynosi nasza podlegająca coraz bardziej gwałtownym i dramatycznym zmianom rzeczywistość – ale też badawczej refleksji nad nim.

W monografii poznańskiego autora zwraca uwagę spójność, konsekwencja i efektywność budowania i wykorzystywania aparatury terminologicznej i metodologicznej. Żaglewski tworzy wzajemnie dopełniającą się siatkę pojęć i konsekwentnie stosuje poręczne, dostosowane do specyfiki badanego materiału narzędzia

Niezaprzeczalną zaletą książki Tomasza Żaglewskiego jest również uniwersalność zebranych w niej konstatacji: opisując szczegółowo ściśle określone i specyficzne zjawisko, jakim jest we współczesnej światowej kulturze popularnej fenomen opowieści o superbohaterach, autor nie tracąc niczego z owej specyficzności, przedstawia je jednocześnie jako przykład szerszej tendencji, dającej się odnieść także do innych formacji, których superbohaterowie stanowią „po prostu kolejny (ani lepszy, ani gorszy od innych) wariant” (s. 11). W tym kontekście propozycja poznańskiego kulturoznawcy okazuje się ze wszech miar wartościową i przydatną, bo otwierając badania kultury popularnej na nowe, poszerzone i pogłębione metody i obszary. Omawiana tu monografia może posłużyć nie tylko jako opracowanie konkretnego zjawiska, ale też jako inspirujący przykład podejścia metodologicznego oraz badawczej śmiałości i rzetelności.

III. Dorobek naukowy dra Tomasza Żaglewskiego

Oprócz omówionej w punkcie II monografii Tomasz Żaglewski jest autorem wcześniejszej, wspomnianej już monografii poświęconej kinowemu uniwersum superbohaterów oraz kilkudziesięciu artykułów, publikowanych jako rozdziały w monografiach zbiorowych oraz w periodykach naukowych w Polsce i za granicą. Załączony do materiałów procesu habilitacyjnego spis bibliograficzny zawiera tytuły 37 artykułów i rozdziałów monografii, w tym aż 11 w językach obcych – angielskim i niemieckim. Zważywszy, że obejmuje on okres zaledwie siedmiu lat, w którym powstały też dwie solidne i pracowite monografie, jest to imponujący i godny uznania wynik. Należy do tego dodać referaty wygłoszone na 14 konferencjach, w tym trzech zagranicznych – na Florydzie, w Melbourne i Manchesterze. Tak intensywna obecność wypowiedzi poznańskiego badacza w światowym dyskursie naukowym związana jest częściowo (ale tylko częściowo) z podejmowaną przez niego tematyką i problematyką, odnoszącą się do zjawiska integralnie związanego z kulturą amerykańską, które w dodatku osiągnęło ogólnoświatowy zasięg;

badacze bardziej lokalnych, ograniczonych do polskiej kultury zjawisk mieliby w tym zakresie mniejsze szanse na zaistnienie w obiegu światowym – choć i tu Tomasz Żaglewski może służyć za pozytywny przykład jako jeden z autorów wydanego po niemiecku leksykonu współczesnego polskiego komiksu, do którego przygotował rozdział poświęcony związkowi polskiego komiksu i filmu.

Na pierwszym miejscu tej części omówienia należy oczywiście wymienić monografię poświęconą filmowemu uniwersum superbohaterów. Autor demonstruje w niej tak samo rzetelny jak w przypadku *Superkultury...* warsztat badacza, ujmując w formie wyczerpującego studium rozległe i znaczące zjawisko z zakresu współczesnej kultury filmowej. Podbijające szczyty filmowych box office'ów superprodukcje obu dominujących „superbohaterskich” marek Marvel i DC cieszą się ogromnym zainteresowaniem także w środowisku badaczy filmu i kultury popularnej, jednak dopiero Tomasz Żaglewski podjął się ambitnego zadania ich kompleksowego i możliwie najbardziej wszechstronnego opisu naukowego. Powstała w efekcie monografia, podobnie jak późniejsza książka autora, oferuje czytelnikom kompleksowy zestaw narzędzi pozwalających określić cechy charakterystyczne filmu komiksowego, wykorzystany następnie do analizy kina superbohaterskiego. Najważniejszym instrumentem jest model, nazwany przez autora „trójkątem uniwersalnym”, wyznaczonym przez trzy „najważniejsze aspekty tekstów aspirujących do utworzenia obszarów o charakterze uniwersalnym” (s. 9): hybrydyzacji i fraktalizacji, paratekstualizacji oraz transmediatyżacji. Jest to kolejny interesujący koncept naukowy, którego zadaniem jest umożliwienie łatwiejszego uchwycenia i zestawienia z sobą specyfiki badanych uniwersów, a którego mechanizmy moim zdaniem z pewnością warto by jeszcze nieco bliżej zbadać.

W swoim autoreferacie Tomasz Żaglewski wyodrębnia we własnym dorobku naukowym trzy obszary tematyczne zogniskowane na fenomenie narracji superbohaterskich, a to ich transtekstualność, transmedialność i transkulturowość. Jak widać z zestawienia tych kluczowych pojęć, zasadniczą cechą badanego zjawiska, na którą badaczka zwraca baczną uwagę, jest owa „transowość”, zdolność czy raczej może przymus wykraczania poza wąsko wytyczone pierwotne obszary, nieustannego poszerzania pola i form działania. Zdolność tę – a może w tym wypadku skłonność – można dostrzec także w działalności samego badacza: nie ogranicza on swojej refleksji do samych tekstów kultury w ich podstawowej postaci, ale interesuje się pomijanymi dotąd aspektami ich funkcjonowania, jak np. nośniki materialne czy procesy partycypacji wzbogacające akty odbiorcze o nową poziomą aktywności. Tomasz Żaglewski bada te dotąd nieoczywiste zakresy z nauką wnikliwością, dystansem i obiektywizmem, ale nie kryje także własnego doświadczenia odbiorczego związanymi

z interesującymi go zjawiskami. Można przypuszczać, że w tym akurat przypadku owa wewnętrzna perspektywa nie zafałszowała spojrzenia badacza, a może nawet je wyostrzyła i uwrażliwiła na aspekty trudniej dostrzegalne z zewnątrz.

Osobną – i moim zdaniem szczególnie wartościową – kategorią tekstów i refleksji Tomasza Żaglewskiego są projekty i propozycje o charakterze metodologicznym i ogólnoteoretycznym, wprowadzające do dyskursu badawczego nowe lub definiujące i porządkujące istniejące już, a nieopracowane dotąd systematycznie zjawiska i kategorie. Wprawdzie autor *Filmowego uniwersum superbohaterów* każdy właściwie tekst rozpoczyna od niezbędnych ustaleń terminologicznych i metodologicznych, ale kilka z nich jest ponadto – w całości lub częściowo (gdy dopełnieniem ogólnych i fundamentalnych dla danego zagadnienia ustaleń jest konkretna analiza, demonstrująca w praktyce ich przydatność) – jednak w kilku przypadkach to właśnie zarysowanie nowej problematyki lub nowego sposobu jej ujmowania stanowi sedno i główny cel rozważań. Tak jest choćby w przypadku tekstu *W poszukiwaniu kultury komiksowej* („Zeszyty Komiksowe” z 2015 r.), gdzie autor formułuje ważne postulaty dotyczące fundamentalnych dla badań nad komiksem zagadnień; innym przykładem jest tekst poświęcony komiksowi cyfrowemu, zawierający propozycję uporządkowania pojęć i pola badawczego (*Problematyka i problematyczność komiksu cyfrowego*, „Zeszyty Komiksowe” z 2018 r.). Na porządkujący i innowacyjny charakter propozycji wskazują też sformułowania typu „wstęp” lub „wprowadzenie do...” zawarte w tytułach takich tekstów jak *Wprowadzenie do narratologii transmedialnej jako projektu kulturoznawczo-medioznawczej archeologii. Casus politycznych narracji Kapitana Ameryki* („Przegląd Socjologii Jakościowej z 2018 r.), *Od edycji limitowanej do galeryjnej. Wstęp do „materialnej” teorii komiksu* („Zagadnienia Rodzajów Literackich” z 2018 r.). Dopełnienie tej problematyki stanowią prezentacje cudzych, autorskich nowatorskich ujęć zagadnień komiksoznawczych, jak „komiksowy doktorat” Nicka Sousanisa (*Medium wielowymiarowe. Komiks jako przedmiot i podmiot badawczy według Nicka Sousanisa*) czy propozycji badawczych Barta Beaty’ego (*Teoria nie-komiksu. Bart Beaty i historia komiksów „nieczytelnych”* – oba teksty zamieszczone w periodyku „Zeszyty Komiksowe” w 2017 r.). Oczywiście wspomniana innowacyjność jest też nieodłącznym składnikiem propozycji zawartych w obu monografiach, gdzie bynajmniej nie sprowadza się ona do zebrania ustaleń rozproszonych po wcześniejszych tekstach; zarysowane, a czasami jedynie zasygnalizowane w dorobku poznańskiego badacza ambicje teoriiotwórcze i horyzonty refleksji naukowej wybiegają poza doprecyzowany już zakres, co pozwala mieć nadzieję na kolejne ważne i inspirujące propozycje jego autorstwa.

Aktywność naukowa dra Tomasza Żaglewskiego, przejawiająca się w ilości i – przede wszystkim – klasie oraz wadze pisanych przez niego tekstów, pozwala postawić go w szeregu bardziej wnikliwych i – rzekłbym nawet – wizjonerskich badaczy współczesnej kultury popularnej, otwierających badaną dziedzinę na nowe perspektywy badawcze i wzbogacających ją o nowe ujęcia metodologiczne i narzędzia analizy. Niewątpliwą zaletą refleksji naukowej poznańskiego naukowca jest również rzetelność badawcza, przejawiająca się w widocznej we wszystkich tekstach jego autorstwa dogłębnej znajomości omawianych przez niego zjawisk: autor *Superkultury* wykazuje ekspercką, popartą własnymi doświadczeniami odbiorczymi wiedzę na temat ogromnych przecież rozmiarami zjawisk, jakimi są powstające od ponad 80 lat na drugiej półkuli (ale też na pozostałych obszarach naszego globu) różnorodne teksty kultury; śledzi też na bieżąco literaturę przedmiotu, twórczo wykorzystując propozycje i ustalenia innych światowych badaczy z szerokiego spektrum dziedzin i zagadnień medio- i kulturoznawczych, ale też samemu aktywnie uczestnicząc w dyskursie naukowym i wzbogacając go o autorskie, inspirujące i wydajne narzędzia i spostrzeżenia. Świadczy o tym nie tylko obecność jego tekstów i wystąpień konferencyjnych w międzynarodowym dyskursie naukowym, ale też ich docenianie przez różnorodne gremia, jak przyznanie mu w 2018 roku nagrody I stopnia Rektora UAM za wybitne osiągnięcia naukowe czy coroczne nominacje i jedna nagroda w konkursie im. dra Tomasza Marciniaka na najlepszy polski tekst o tematyce komiksowej.

IV. Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski dra Tomasza Żaglewskiego

Dr Tomasz Żaglewski prowadzi zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu od roku 2015. Obejmują one w sumie jedenaście przedmiotów z zakresu medioznawstwa, teorii kultury, filmoznawstwa i wiedzy o komiksie. Zajęcia prowadzi na kierunkach kulturoznawczych studiów licencjackich, Studiów Uzupełniających Magisterskich oraz organizowanych w ramach programu Ośrodka Edukacji Międzynarodowej UAM. Jest również autorem sylabusów do prowadzonych przez siebie przedmiotów. Dzięki biegłej znajomości języka angielskiego prowadzi w tym języku zajęcia z trzech przedmiotów; wypromował także jednego magistranta w roku 2016, przy czym praca przygotowana została w języku angielskim. Jest sekretarzem komisji rekrutacyjnej na studia II stopnia w języku angielskim kierunku Intercultural Communication. Jako jeden z pracowników z grupy nauczycieli akademickich niemających tytułu naukowego profesora lub stopnia doktora habilitowanego o najwyższych wskaźnikach efektywności naukowej wchodzi w skład Rady

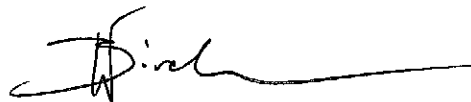
Naukowej Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii Wydziału Antropologii i Kulturoznawstwa UAM. Jest członkiem Kolegium Elektorów w wyborach Rektora UAM na kadencję 2020-2024.

Tomasz Żaglewski aktywnie udziela się w zakresie działalności popularyzatorskiej, zarówno na rzecz Uniwersytetu, jak i popularyzacji wiedzy z zakresu dziedzin, którymi się zajmuje. Wygłasza wykłady i prelekcje, ściśle związane z obszarem jego naukowych zainteresowań komiksem, filmem i kulturą popularną w ramach takich przedsięwzięć, jak Festiwal Nauki i Sztuki czy Noc Naukowców w 2017 r., Festiwal Kultury Popularnej DwuTakt w Toruniu w 2018 r. czy Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier w Łodzi w 2017 r. Angażuje się też w działalność edukacyjną dotyczącą wykorzystania medium komiksowego w edukacji, jak cykliczne kursy dokształcające dla nauczycieli pt. „Komiks w szkolnej ławce” czy warsztaty i wykład dla uczestników 21 Biennale Sztuki dla Dziecka w Poznaniu w 2016 r. Wygłosił też wykłady gościnne dla słuchaczy Instytutu Sztuki PAN i Akademii Seniora w Bydgoszczy w 2019 r. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego, Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami, Stowarzyszenia Badaczy Popkultury u Edukacji Popkulturowej Trickster.

V. Konkluzja

W oparciu o sformułowaną wyżej pozytywną ocenę zarówno przedstawionego w postępowaniu habilitacyjnym głównego osiągnięcia naukowego, jak i całego dorobku naukowego i pozostałych aspektów działalności, stwierdzam, iż Pan dr Tomasz Żaglewski z naddatkami spełnia ustawowe wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego, i wnioskuję o dopuszczenie go do dalszych etapów zmierzających do nadania mu stopnia doktora habilitowanego.

Z poważaniem

Dr hab. Wojciech Birek, prof. UR

